8. Denique ut nonnihil lucis a nostris etiam veteribus Jurisprudentiæ studiis ascisca m: Quemadmodum delegatus judex nihil habet potestatis, nisi quatenus & quantum a delegante suo ordinario judice fuerit collatum, juxta l. 1. §. fin. ff. de offic. ejus cui mand. est jurisdict. &c. de caussis, &c. in litteris, de offic. jud. delegat. sic etiam libertas humana omnis supernaturalis boni prorsus est incapax, nisi quatenus divini Spiritus prævia motione collatum ei fuerit. Præterea quemadmodum singuli homines domini asseruntur ejus rei, quam in communi possident, l. in re communi, ff. de servitut. urb. præd. & l. Sabinus, ff. communi divid. & l. servi electioni, ff. de legat. 1. Similiter sanctæ hominum operationes communiter ascribuntur Divinæ gratiæ tum prævenienti, tum adjuvanti, simulque libero arbitrio, atque ab utrisque producuntur; hoc tamen discrimine, quia liberum hominis arbitrium penitus sterile, atque incapax est tam nobilis productionis, nisi prius Divina gratia motum & excitatum.

9. Operæ vero pretium haud exiguum faciam, proferendo præfationem decem capitum, quæ primæ Cælestini Pontificis ad Galliæ Episcopos epistolæ in collectione Dionysii Exigui subjiciuntur, sub hac inscriptione: *Præteritorum Sedis Apostolicæ Episcoporum auctoritates de gratia Dei & libero voluntatis arbitrio.*

Quia nonnulli, qui Catholico nomine gloriantur, in damnatis hæreticorum sensibus, seu prævitate, seu imperitia demorantes piissimis disputatoribus obviare præsumunt, & cum Pelagium atque Cælestium anathematizare non dubitent; magistris tamen nostris quasi necessarium modum excesserint, obloquuntur, eaque tantummodo sequi & probare profitentur, quæ sacratissima beati Apostoli sedes Petri contra inimicos gratiæ DEI per ministerium Præsulum suorum sanxit & docuit. Necessarium igitur fuit diligenter inquirere, quid rectores Romanæ Ecclesiæ de hæresi, quæ eorum temporibus exorta fuerat, judicaverint, & contra nocentissimos liberi arbitrii defensores, quid de Gratia Dei sentiendum esse censuerint; ita ut etiam Africanorum Conciliorum quasdam sententias jungeremus, quas utique suas fecerunt Apostolici Antistites, cum probarunt. Ut ergo plenius, qui in aliquo dubitant, instruantur, constitutiones sanctorum Patrum compendioso manifestemus indiculo. Quod si quis non minimum est contentiosus, agnoscat omnium disputationum connexionem ex hac subditarum auctoritatum brevitate pendere, nullamque sibi contradictionis superesse rationem, si cum Catholicis credat & dicat.

Hoc loco collocanda fuissent integra decem auctoritatum capita, sed ne ultra præscriptum modum opus istud excresceret, summas ac titulos sententiarum hic apponere satis erit.

I. Quod Adam omnes homines læserit, nec quemquam nisi gratia posse salvari.

II. Quod nemo sit bonus suis viribus, nisi participatione ejus qui solus est bonus.

III. Quod nisi gratia Dei continua juvemur, insidias diaboli superare non possumus.

IV. Quod per Christum libero bene utamur arbitrio.

V. Quod omnia Sanctorum merita dona sint Dei.

VI. Quod omnis sancta cogitatio, & motus piæ voluntatis, ex Deo sit.

VII. Quod gratia Dei non solum peccata dimittat, sed etiam adjuvet, ne committantur, & præstet ut lex impleatur, non sicut ait Pelagius facile, quasi sine gratia Dei difficilius possit impleri.

VIII. Quod præter statuta sedis Apostolicæ omnes orationes Ecclesiæ Christi gratiam resonant, qua genus humanum ab æterna damnatione reparatur.

IX. Quod gratiam Dei etiam baptizandorum testatur instituta purgatio, cum exorcismis & exsufflatione spiritus ab eis abiguntur immundi.

X. Quod profundiores quæstiones nec contemnendæ sint, nec penitus asserendæ.

HÆRESIS PELAGIANÆ

atque Semipelagianæ historica & Theologica delineatio.

PElagius natione Scotus, professione monachus, doctrina hæreticus, gratiæ Christi adversarius, omnium operum merita soli humanæ naturalique libertati accepta ferens, omnemque originis peccatum prorsus abnegans; accito sibi Cælestio discipulo, magnam pervagatus est Orbis terræ partem, ut hæreses suas passim disseminaret: inita cum Ruffino Presbytero & Joanne Jerosolymitano Episcopo ambobus Origenistis sanctique Doctoris Hieronymi æmulis adversariisque societate, se Monasterio quodam Jerosolymitano inclusit, ut quoscunque posset, tum monachos, tum sæculares, suorum dogmatum contagio perverteret. Hujus lapsum & apostasiam S. Joannes Chrysostomus Arabissi, quod est Armeniæ oppidum, quo fuerat injuste relegatus, morti jam proximus flebiliter lamentatur epist. 4. ad Olimpiadem Diaconissam, σφόδρα ἤλγησα ὑπὲρ Πελαγίου τοῦ μονάζοντος. ἐντόνως τοίνυν οἴων ἄξιοι σφάνων εἰσὶν γενναίως σαντες, ὅταν ἄνδρες ἐν τοσούτῃ ἀσκήσει διαγαγόντες καὶ καρτερίᾳ ὅτω φανῶσιν ὑποσυρόμενοι. *De Pelagio monacho gravi dolore affectus sum. Cogita igitur quantis coronis digni sint, qui forti animo in acie steterunt, cum viros pie sanctæque tanta cum tolerantia viventes abripi, atque in fraudem trahi videamus.*

Cœlestius vero Africam iisdem erroribus inficere conatus est. Hic primus ann. 412. Carthaginensi Concilio damnatus est accusante Paulino Carthaginensi Diacono. Paullo post Eros Arelatensis & Lazarus Aquensis Episcopi Gallicani Pelagium hæresis criminati sunt apud Synodum Diospolitanam quatuordecim Palæstinæ Episcoporum, in qua Pelagius Patres elusit prava sua dogmata mendaciter dissimulando. Id factum ann. 415. deinde seq. ann. 416. Provincialia duo in Africa celebrata sunt Concilia. Unum quidem Carthagine, cui præsedit Aurelius universæ Africæ Primas. Alterum Milevi in Numidia Præside Sylvano, cui Augustinus interfuit. Ex Carthaginensi Synodicæ ad Innocentium Papam transmissæ sunt, errores arguentes Cœlestii & Pelagii. Ad has ano insequente 417. respondit Innocentius, qui ambos hæresiarchas Ecclesiæ communione summovit. Cœlestius Romam expurgandi sui caussa commigravit ad Zosimum, qui nuper vita functo Innocentio suffectus fuerat, eumque ficta professione decepit. Eodemque tempore Pelagius transmissis ex Palæstina subdolis litteris, simulque Praylius alteris, a quo, vita functo Joanne, Jerosolymitana regebatur Ecclesia: qui simul omnes Zosimum Papam ita perculerunt, ut acriter adversus Africanos Patres necnon Lazarum, & Erotem succensuerit. Sed perspecta demum veritate per Africanorum industriam, ipsoque sibi sceleris conscio Cœlestio clam Roma delapso, tum hic ipse, tum Pelagius damnationis sententia ab Apostolica Sede feriuntur anno 418. Mox Honorius Imperator pridie Calendas Majas ambos hæresiarchas eorumque asseclas suo proscripsit edicto, eoque mense & anno accepto ab Zosimo responso plenaria Africæ Synodus indicta ducentorum tredecim Antistitum, ut testatur Prosper, canonibus octo Pelagianam hæresim damnavit: quos vulgo tribuunt Milevitano Concilio, etsi Milevitanum istud nihil contra hasce hæreses procuderit. Et paullo post Cœlestinus Pontifex canones istos sub Carthaginensis Concilii nomine in sua citavit epist. ad Episcopos Galliæ can. 7. Qui etiam attribuuntur Concilio Milevitano, non priori, sed secundo. Alii attribuuntur Concilio plenario Carthaginensi anni quadringentesimi decimi octavi sub Zosimo. Errore compilatorum factum est, ut duo Milevitana Concilia in unum confusa fuerint, ut sagaciter advertit Baronius: in quorum primo nullum editum decretum fuit circa hæresim Pelagianam, quæ nec dum plene tunc innotuerat. Duo vero præsidente universæ Ecclesiæ Innocentio habita sunt Milevi in Africa Concilia, quæ est Numidiæ civitas. Primum sane sub Primatu Xanthippi Arcadio & Honorio quintum Consulib. ann. Domini 402. qui fuit Innocentii Papæ primus. Alterum sub Sylvano Numidiæ Primate, Theodosio septimum & Palladio Consulibus, anno Domini 416. Pontifice pariter Innocentio anno sedis ejus 15. in quo Pelagiana hæresis damnata est. Præfatio secundæ Milevitanæ Synodo præfixa ad hanc minime pertinet, sed huc ex priore Milevitana translata fuit, ut Baronius observavit.

Usporius Monachus & Presbyter Gallicanus Nestorianæ hæresi præluserat, duplicem attribuendo personam Christo, divinam & increatam, alteram cum ejus humanitate creatam: secundum quam solam illum prædicabat Virginis Mariæ Filium. Alteram quoque sectabatur Pelagii hæresim, nihil divinæ gratiæ, sed hominis duntaxat libertari ad salutem omnia referens accepta, ut de ipso tradunt Cassianus libr. 1. de Incarnatione cap. 5. Facundus Hermianensis Episcopus lib. 1. de tribus capitulis & Gennadius. Damnatus & exclusus ab Ecclesiis Gallicanis, in Africam trajecit, ubi ab Augustino Hipponensi ad fidem ex utroque errore conversus supplicem libellum emendationis suæ ad Gallicanas Ecclesias transmisit cum litteris Aurelii Augustini, aliorumque Africanorum Patrum ad Proculum Massilienseim aliosque Galliæ Præsules.

Concilium Carthaginense sub Innocentio Papa, in quo primum Cœlestius urgente Paulino Diacono convictus est Pelagianæ hæresis, paucis exceptis, quæ sanctus refert Augustinus, intercidit. Ejus loco neoterici quidam sibi

sibi gratulantur eruisse se ex veteri quodam Palatino volumine nescio quod obscurissimi scriptoris Marii Mercatoris commonitorium, compendiosam tradens hæresis Pelagianæ historiam quasi auri thesaurum, sed vere (ut est in proverbio) thesaurum carbonarium ex schedis erutum viri clariss. Lucæ Holstenii, cujus narrationibus multa veterum illius sæculi testimonia multo majoris auctoritatis contradicunt, quæ paullo post referentur. In primis admonitor iste scribit, Pelagium ante vastationem urbis Romæ commentarios in Apostolum Paulum edidisse. Edidit quidem, sed haud ita propere. Si enim jam edidisset, non omisissent Eros & Lazarus ea ipsa loca, quorum meminit Mercator, eidem objicere, quæ profert adversus ipsum eruta ex ejus commentariis in epistolam ad Romanos, ex quibus Pelagiana industria non ita se facile potuisset expedire. Eaque quemadmodum & reliqua objecta in Palæstina Synodo recensuisset Augustinus in suo de gestis Pelagii opere.

Affirmat communiter Cælestium Carthaginensi Concilio convictum atque damnatum provocasse ad Innocentium Papam, cum vero ex ejus officio esset suam prosequi appellationem, in Asiam navigasse Ephesumque contendisse, sacerdotiique ambivisse dignitatem, qua tamen frustratus est. Et post aliquot annos Constantinopolim petiisse, ibique ab Attico Patriarcha ejus hæresim detectam fuisse, de qua ad multas Ecclesias litteras commonitorias scripserit: tandemque Cœlestium Romam concessisse, ut interruptam appellationem prosequeretur: Ubi summum Pontificem Zosimum, qui demortuo Innocentio successerat, falsa professione decepit, & contra Carthaginenses irritavit, qui etiam litteras querelarum plenas ad Patres Carthaginenses transmisit. Isti vero ad Zosimum rescribentes Cœlestii fraudes referarunt, quibus permotus Pontifex accedente occulta suspectaque Cœlestii evasione, hæreticum tandem damnavit. Impetravitque ab Imperatoribus Theodosio & Honorio rescriptum damnationis & proscriptionis contra Pelagium & Cœlestium, & quoscunque horum Asseclas. At fieri non potuit, ut cum Carthaginense Concilium, ex quo appellaverat Cœlestius, conclusum fuerit sub finem Pontificatus Innocentii, cui brevi suffectus Zosimus est tenuitque Apostolicam Sedem anno uno & septem mensibus, ut omnibus compertum est, intra id breve tempus Cœlestius in Asiam commigrarit, Ephesi resederit, indeque POST ALIQUOT ANNOS, ut refert Commonitor, Constantinopolim adierit, ejusque ab Attico Patriarcha detecta hæresis fuerit, moxque Cœlestius Romam profectus fuerit, Zosimum redintegrata lite deceperit fraudulentis artibus. Ipse vero Papa ad Africanos reprehensionis litteras scripserit. Isti vero ad Zosimum rescripserint, quorum receptis litteris malam Cœlestii fidem referarit, eumque condemnandum esse duxerit. Insuper edictum a duobus Augustis procul invicem distantibus impetraverit. Hæc omnia locis admodum remotis ultro citroque gesta, superadditis insuper MULTIS ANNIS, intra unius anni & septem mensium interstitium nullatenus fieri potuere; ac proinde falsa ementitaque sunt ab isto Mario mercatore, qui res temporis supra modum coarctavit.

Idem commonitor simul fallit & fallitur, dum Julianum Capuanum tot tantisque libris hæreticis memorabilem & perpetuum Augustini adversarium in sancta fide & communione sancti Innocentii Papæ ad ejus usque obitum perstitisse asseverare audet, ab eoque Pelagium & Cœlestium fuisse damnatos scribit, deinde vero edicto Imperiali de sua depositum sede extra Italiam exulasse ambiguæ religionis virum & studentem, Episcopatum, quo fuerat dejectus, resumere. Id vero plane falsum convincitur ex assiduis, quas cum sancto Augustino habuit, concertationibus. Beda etiam lib. 1. in Cantica scribit: *Julianum parvulum a Pelagio nutritum quasi regulum in caverna reguli.* Si replices Julianum interea dissimulasse, contrarium liquido constat ex tam multis pestilentibus libris, quibus hæresim propugnat, fidemque orthodoxam apertissime oppugnat. Insuper hoc prodit Prosper in Chronico ad Consulatum Theodosii & Festi; *Hac tempestate Julianus Eclanensis* (hunc sibi titulum amisso Episcopatu per ambitum vindicabat) *jactantissimus Pelagiani erroris assertor, quem dudum amissi Episcopatus intemperans cupido exagitabat, multimoda arte fallendi & correctionis speciem præferens, molitus est in communionem Ecclesiæ irrepere.* Quin etiam paullo ante productus testis Beda scribens in Cantica meminit libri a Juliano editi de amore his verbis: *Est enim homo ut rhetor peritissimus, ita gratiæ Dei post Pelagium impugnator acerrimus, ut apertius scripta ejus, quibus contra strenuissimum gratiæ defensorem Augustinum insanivit, ostendunt: cujus caussa duelli primum de Amore libellum composuit.* Et post pauca dicit: *Sanctum nobis ac generosum Amorem ab ipso lucis exordio natura nobis conciliante insitum, & ad ultimam usque senectutem solis viribus animi innixum sine damno sui persistere vigoris.*

Certissimum denique suppeditat de Juliani pertinacia testimonium Photius Bibliothecæ suæ c. 34. ubi cum dixisset, Pelagianos Synodo Ephesina præside Cyrillo Alexandrino Antistite condemnatos fuisse, adjunxit Pelagium, Cœlestium & Julianum Pelagianum simul damnationis sententia ictos denuo per apologiam, quam Joannes Talaida (qui fuit post Cyrillum quintus Alexandrinus Præsul) scripsit ad Gelasium Romanum Episcopum, ἀναθεματίζει δὲ καὶ Ἰωάννης ὁ Αλεξανδρείας ἐν τῇ πρὸς Γελάσιον Ρώμης ἀπολογίᾳ ὁ μόνον τὴν Πελαγιανὴν αἵρεσιν, ἀλλὰ καὶ Πελαγιον καὶ Κελέστιον καὶ Ιυλιανὸν, ὃς καὶ αὐτῶν ἐγνώσθη διάδοχος. *Joannes quoque anathemate damnat Alexandriæ Præsul in ea, quam ad Gelasium misit Romæ Pontificem Pelagianam hæresim, simulque Pelagium, Cœlestium & notissimum utriusque successorem Julianum.* Id profecto innuit, Julianum in illa secta ad extremam ætatem consenuisse. His demum prospectis quisnam demum ausit isti suppositititiæ Marii relationi fidem habere?

Pelagianorum reliquiæ Orbe reliquo fugatæ; in Scotiam naturale Pelagii solum confugerunt; ad quas debellandas Scoti præsidium a Gallis quæsivere, qui eam in rem convocato Gallicano Concilio duos sanctitate doctrinaque insignes Episcopos Germanum Antisiodorensem & Lupum Tricassinum in Scotiam delegarunt. Historiam istam Venerabilis Beda lib. 1. hist. Angl. c. 27. hisce verbis perhibet: *Ante paucas sane advenius eorum annos hæresis Pelagiana per Agricolam illata Severiani Episcopi Pelagiani filium fidem Britannorum fœda peste commaculaverat. Verum Britanni cum neque suscipere dogma perversum gratiam Christi blasphemando ullatenus vellent, neque versutiam nefariæ persuasionis refutare verbis certando sufficerent, inveniunt salubre consilium, ut a Gallicanis Antistitibus auxilium belli spiritualis inquirant. Quam ob caussam coacta magna Synodo quærebantur in commune, qui illuc ad succurrendum fidei immitti debeant: atque omnium judicio eligebantur Apostolici Sacerdotes Germanus Antisiodorensis & Lupus Tricassinæ civitatis Episcopi. Quandiu Germanus & Lupus in Britannia Insula versati sunt, Pelagiani victi se continuerunt; sed postquam amborum discessu Pelagiani audaciores facti sunt, eaque de caussa rogatus Germanus secundam in Britanniam profectionem instituit, assumpto secum Severo Lupi discipulo Tricassinorum Episcopo, ut refert Constantius Presbyter lib. 2. cap. 1. 2. 3. 4. de vita Germani.*

Post tria & amplius sæcula imperante Lothario Valentiæ in Gallia convocatum est Concilium, in quo præsidibus Remigio Lugdunensi, Rotlando Arelatensi Egilmaro Viennensi Archiepiscopis a trium Provinciarum Episcopis canones editi sunt de præscientia Dei, de prædestinatione, de quæstione: An Christus pro omnibus mortuus sit, de vera omnium, qui baptizantur, redemptione, & de gratia & libero arbitrio, ann. 855.

Suprema providentia duos suscitavit strenuos admodum sacri belli duces, a quibus profligata est hæresis Pelagiana, dum in Ecclesiæ perniciem insurgebat. Primus eam scriptis impugnavit Hieronymus in Palæstina suis ad Ctesiphontem litteris, deinde tribus dialogis, in quibus se nomine Attici, Pelagium vero nomine Critobuli designat, necdum enim hæresiarchæ aperta vi bellum indixerant, sed per fraudes & quasi per cuniculos murum Ecclesiæ suffodiebant, adeo ut Palestinæ Synodum Diospoli habitam circumvenerint, quæ illos in communionem susceperat. Augustinus pariter se famæ & nomini Pelagii initio pepercisse profitetur, quia specie sanctimoniæ hujus hypocritæ Monachi magna dudum existimatio percrebuerat. Satis igitur uterque sanctissimus Doctor esse ducebat, si errores subnascentes refelleret; tum negatæ peccati originalis propagationis, tum necessitatis rejectæ divinæ gratiæ, ut sola creaturæ libertas quasi sufficiens stabiliretur, quæ duo palmaria erant hæresis istius capita.

In primis dogma de peccato Adami, ad ejus posteros transmisso, Pelagius ad deliria Manichæorum referebat Deum malum effingentium malarum creaturarum opificem, indignum divina bonitate ducebat, si proles innocens parentum delicto longe a se alieno gravaretur, ejusque pœnam sustineret. Mortem porro & ægritudines & corporis in vita dolores nullatenus peccatis, sed caussis mere naturalibus Pelagius ascribebat. Quæstio ista, quænam sit caussa efficiens peccati originalis, permultum involuta & perplexa valde Augustinum vexavit ista cogitantem: Per quam caussam istud Adami peccatum personale ad parvulos transit? Per voluntatem? At nulla in his fuit: per formam corporis? Sed hanc Deus ipse tribuit: per ingressum animæ? Sed nova conditur a Deo, nihilque debet semini corpo-